

IV. KLIENTIDE RAHVUSVAHELISED TEHINGUD EESTI PANGASÜSTEEMI VAHENDUSEL

TEHINGUTE ARV JA KÄIVE

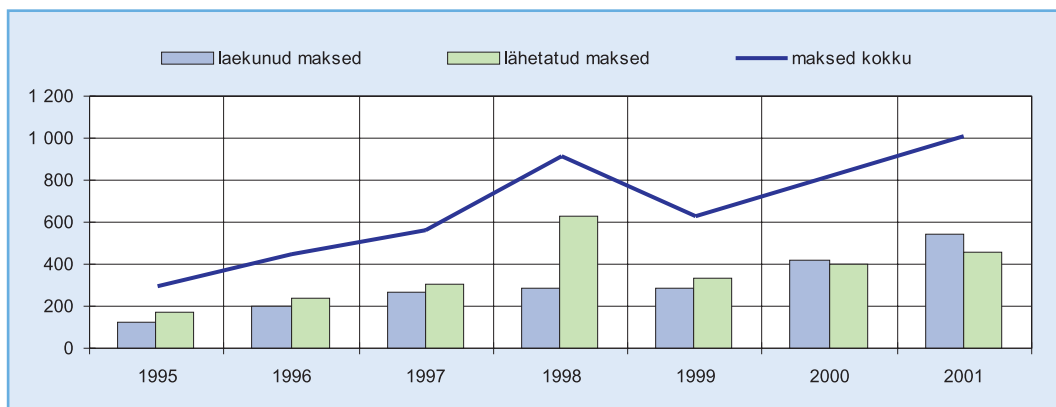
2001. aastal kasvas rahvusvaheliste maksete³ üldarv võrreldes 2000. aastaga ligi neljandiku võrra (vt tabel 4.1 ja joonis 4.1), seejuures laekunud maksete arv 32% ning lähetatud maksete arv 14%. Laekunud makseid oli arvukselt viiendiku võrra rohkem kui lähetatud makseid.

Analoogiline oli ka rahvusvaheliste maksete käibe dünaamika: võrreldes 2000. aastaga suurenes laekuvate maksete käive 21% ja lähetatud maksete käive 15% (vt tabel 4.2 ja joonis 4.2).

Keskmise laekunud makse suurus on viimase kolme aasta jooksul vähenenud, moodustades 2001. aastal 158 300 krooni (2000. aastal 172 700 kr). Keskmine lähetatud makse oli 196 500 krooni, jäädes enam-vähem 2000. aasta tasemele (195 000 kr).

Tabel 4.1. Rahvusvaheliste maksete arv

	tuh tk		Muut (%)
	2000	2001	2001/2000
Laekunud maksed	415	547	32
Lähetatud maksed	403	458	14
Kokku	818	1 005	23

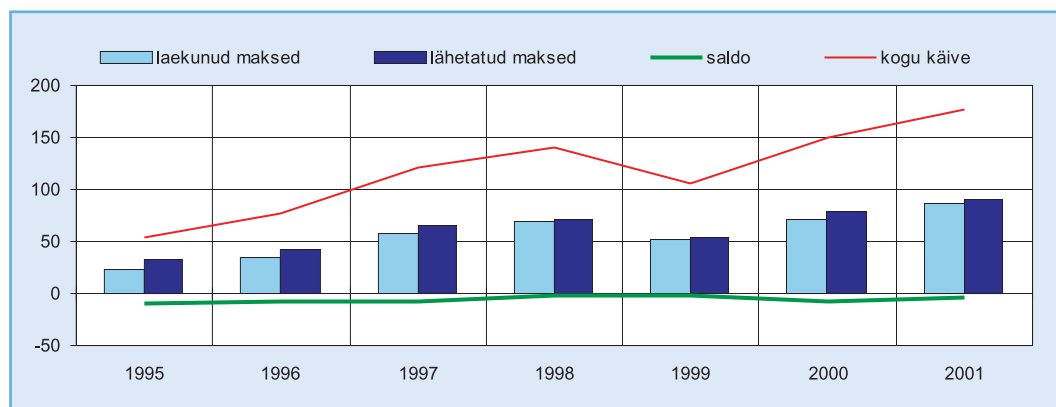

Joonis 4.1. Rahvusvaheliste maksete arv (tuh tk)

³ Rahvusvahelised maksed ei sisalda residentide omavahelisi ja mitteresidentide omavahelisi tehinguid.

Tabel 4.2. Rahvusvaheliste maksete käive

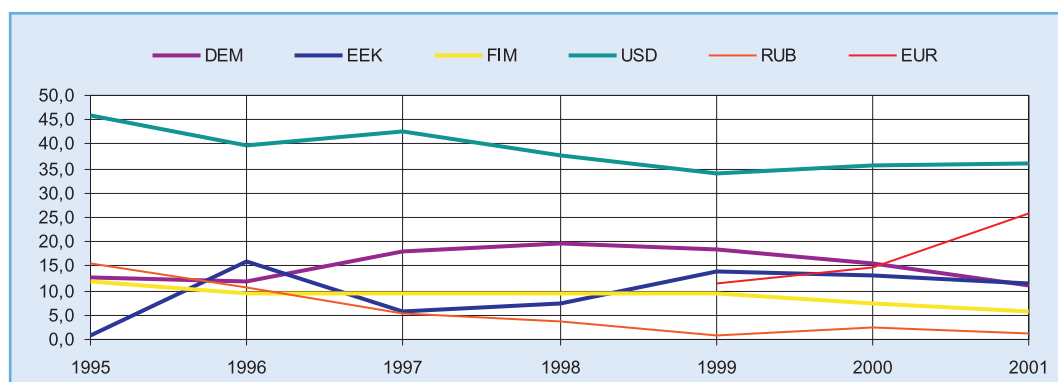
	mld kr		Muut (%)
	2000	2001	2001/2000
Laekunud maksed	72	87	21
Lähetatud maksed	79	90	15
Kokku	151	177	17

Joonis 4.2. Rahvusvaheliste maksete käive ja saldo (mld kr)

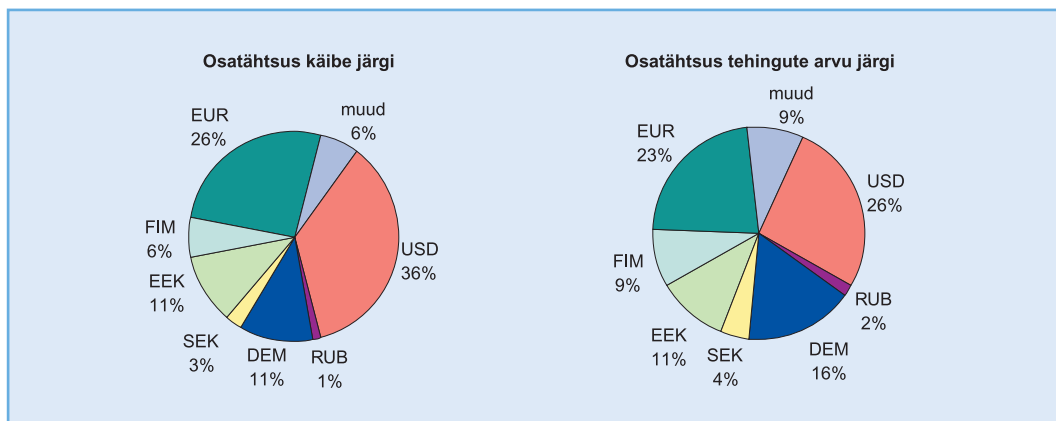
VALUUTADE KASUTAMINE⁴

Eesti kommertspankade poolt 2001. aasta jooksul rahvusvahelistes maksetes kasutatud peamiste valuutade järjestus käibe järgi jäi 2000. aastaga võrreldes samaks (vt joonis 4.3 ja 4.4). Domineeriv vääring oli endiselt Ameerika dollar, mille positsioon jäi sisuliselt muutumatuks, moodustades 36% maksete kogukäibest. Olulisem muutus valuutade struktuuris oli jõuline euro osatähtsuse tõus 2000. aasta 15%lt 2001. aastal 26%ni. Euro tähtsuse kasv avaldas suurimat mõju Saksa margale, mille osatähtsus langes 16%lt 11%le. Mõnevõrra vähenes ka Eesti krooni, Soome marga ja Vene rubla osatähtsus. Rahvusvaheliste maksete sooritamisel oli Eesti krooni osatähtsus 11%, Soome margal 6%, Rootsi kroonil 3% ja Vene rublal 1%.

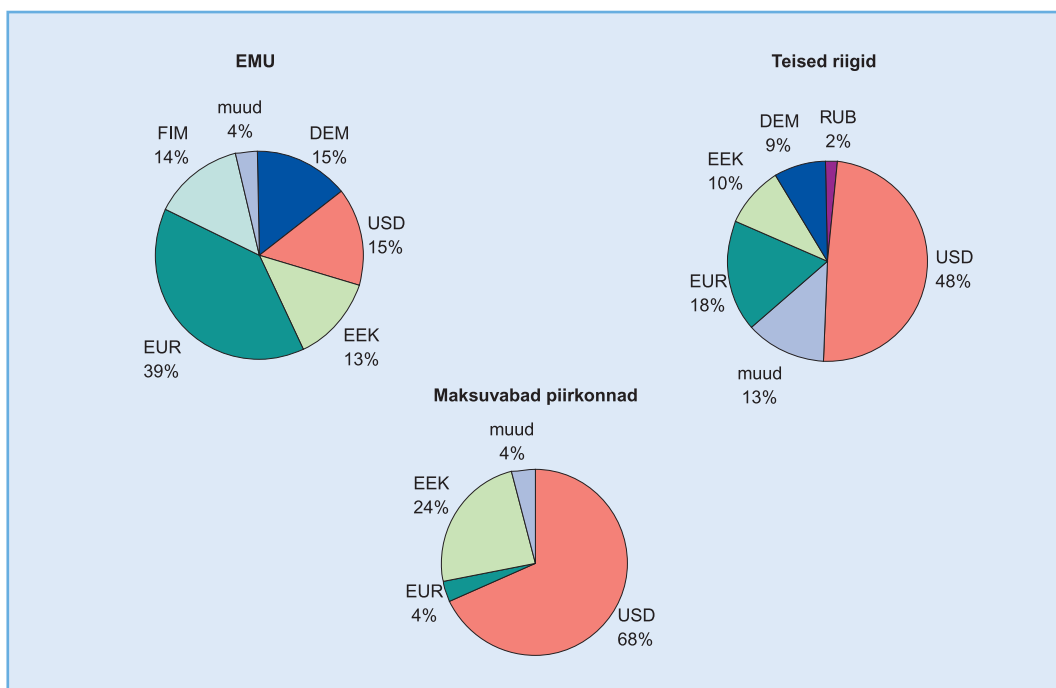

Joonis 4.3. Valuutade kasutamine rahvusvahelistes maksetes (%)

⁴ Valuutade lõikes analüüsi tehes on kogumist välja jäetud tehingud alla 100 000 Eesti krooni, kuna viimased on Eesti Pangas olevas statistikas üksnes Eesti kroonides ning nende kaasamine moonutaks oluliselt üldpilti.

Joonis 4.4. Valuutade kasutamine rahvusvahelistes maksetes 2001. aastal käibe ja tehingute arvu järgi (%)

Joonis 4.5. Valuutade kasutamine rahvusvahelistes maksetes riigiti 2001. aastal (käibe järgi, %)

Tehingute arvu järgi sarnanes valuutade kasutamine nende osatähtsusega käibe järgi. Kõige rohkem (9 protsendipunkti) suurenes aastaga eurodes sooritatud tehingute arv. Kõigi teiste enam kasutatud valuutade osatähtsus vähenes veidi 2000. aastaga võrreldes.

Valuutade osatähtsuse struktuur rahvusvahelistes maksetes oli riigiti erinev (vt joonis 4.5). **Euroopa Majandus- ja Rahaliidu (EMU)** riikidega sooritati 2001. aastal kõige rohkem makseid eurodes (36% tehingute arvust ja 39% käibest). Mõnevõrra erinev oli Saksa marga, Soome marga, Eesti krooni ja Ameerika dollari osatähtsuse järjestus tehingute arvu (DEM 21%; FIM 19%; EEK 11%; USD 9%) ja käibe (USD 15%; DEM 15%; FIM 14%; EEK 13%) järgi. Euro osatähtsus käibes tõusis aastaga 15

protsendipunkti Saksa marga 6, Soome marga 5, Eesti krooni 2 ja Ameerika dollari üheprotsendipunktilise languse arvel. Ameerika dollari 15%line osatähtsus oli võrreldav 2000. aasta omaga (16%). Tehingutes **maksuvabade piirkondadega** kasutati põhiliselt kahte valuutat – Ameerika dollarit (50% tehingute arvust ja 68% käibest) ja Eesti krooni (46% ja 24%). 2000. aastaga võrreldes suurenes Ameerika dollari kasutamine 3 protsendipunkti Eesti krooni kasutamise vähenemise arvel (-9 protsendipunkti). **Ülejäänud riikide** puhul oli suurim Ameerika dollari osatähtsus (39% tehingute arvust ja 48% käibest), millele järgnesid euro (16% ja 18%), Saksa mark (13% ja 9%) ja Eesti kroon (9% ja 10%).